

የብሉይ ኪዳን ኦፖልፊ

መጽሐፍት

(Old Testament Apocryphal Books)

□ መጽሐፈ ጦቢት

(The Book of Tobit)

የተጻፈበት ዘመን - 225-175 ክ/ዘመን

- በአይሁድ ስደተኛ እንደተጻፈ ይገመታል።
- የመጽሐፉ ታሪክ በዋነኝነት ስለ ጦቢት መገለጥ የያዘ ሲሆን ስለ ንስሃ ያስተምራል።
- ክርስቲያኖችም የማይቀበሉበት ምክንያት ታሪካዊ እና ሥነ መለኮታዊ ችግሮች ስለሚስተዋሉበት ነው “ልጄ ምጽዕዋት የምታደርገው እይ ከሞት ታድናለች ታጸድቃለች” ምዕ 14-11።

THE BOOK OF
TOBIT

GOD

☐ መጽሐፈ ሲራክ

(The Book of Sirach)

የተጻፈበት ዘመን - 200-175 ዓ.ዓ

- ይህንን መጽሐፍ የጻፈው ቤንሲሪያ የተባለ አይሁዳዊ ሰው ነው።
- መጽሐፉም እንደ ጥበብ መጽሐፍ ይቆጠራል።
- ክርስትያኖችም የማይቀበሉበት ምክንያት ሥነ መለኮታዊ አስተምህሮቶቹ ከሌላው መጽሐፍ ቅዱስ አስተምህሮቶች ጋር ስለሚቃረን ነው “አባቱን የሚያከብር ልጅ ጎጥያቱ ይሰረይለታል” ምዕ 3÷3።

[illegible]

בגדי כבוד תלבשנה ועשרת תכסית תעניניהו אמר
תחפץ בן תחכם ואם תשם לבך עמי אם תובא
לשמע והט אדניך תסיר כל שחקך חפץ לעומע ומשל
בינה ליצחקי ראה מה יסדך עמך ויהי ויתשחק בסיפור
הדבר והלכונת כדמת עליך וצמצות והנה תמירי
והוא וכן לבן ואשר איתם ודמך לי תעש לך רעה
ולישון רעה הדחק אלה ויטאק לי ארע חדושי על
אח פותקניהו שבעתיו איתקש אל מאשלות וכן מולך
אושב כבוד אלתעסדך לנע מלך ומי מלך אלתכונן
איתקש לחות משל אם אין לך חול להשבת חזון
מן תער מני נביב וטענה כעע בתמאק: א תרשוק
בעדת שעי א וא תפולך בקלהו א תקשור לשעת חט
כי באחת לא תנקו א תאיץ כעכא אלאמת עבדה הי
כל נחוקהי א תתקצר בתפלה ובעדקה א תתעבר
א תבן לאנש במר רוח וזכר כי יש מרים ומשפך
א תחיוש חוט על אח וכן על רע וחבר חדו: א תחפץ
לכחש על לחש כי תקונו לא תנעם: א תסור בעדת
שרים וא תשן דבר בתפלה א תחשובך בנות עס
וזכר עבדו לא יתעבר מאד מאד השפיל באה כי תקות
אנש ומה: א תאיץ לאמר לפדן גל א ארצה דרכו
א תמיר מודב במחיר ואח תלוי ברחב אופידו אל
תאמ אשה משלית וטובת חן מפנינוס: א תרע
באמת עוב אמת וכן שוכך נותן נפשו: עבד משכיל
חבב כנעס 'תאנע מאנע חפשו בחמה לך ואה עינך
ואם אמה היא העמידה: כניס לך יסיר אותם ושא
להם נשים בעעדיהם: בנות לך בעור שארם וא תמיר
אלם פנינוס הוצא בת חצא עסן וא נכזב גבר חבד:
אשה לך א תתעבה ושטאה תאמן טי: כל לך מחד

□ መጽሐፈ ባሮክ

(The Book of Baruch)

የተጻፈበት ዘመን - 200 ዓ.ዓ

- መጽሐፉ በጠቅላላ የሚያስተምረው ስለ ቤተመቅደስ ስርአት እና ስለ ህግጋቶቹ ነው።
- መጽሐፉ ባሮክ እንደጻፈው ቢነገርም የመጽሐፍ ቅዱስ አዋቂዎች ሌላ ጸሃፊ በእርሱ ስም ስንደጻፈው በማስረጃ ያስረዳሉ ።
- ክርስትያኖች ይህን መጽሐፍ የማይቀበሉበት ምክንያት ሥነ መለኮታዊ እና ታሪካዊ ስህተቶች ስለሚስተዋሉበት ነው “የህይወት መገኛ የሆነውን ህግህን ለምን ተወ” ምዕ 3÷3 ።

The Book of Baruch

[The New Apocryphal Series]

Baruch

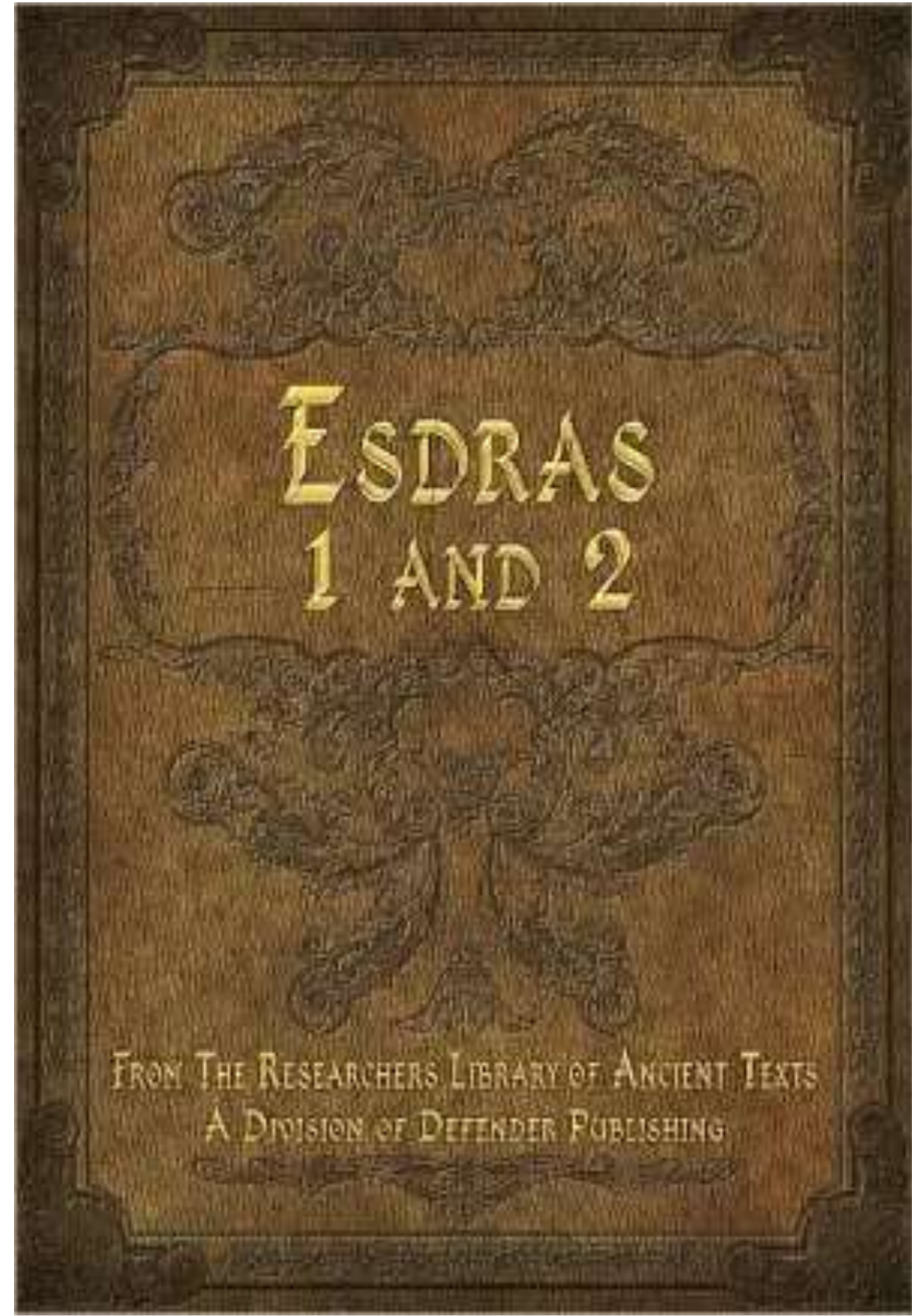

□ ዕዝራ ሱቱኤል እና ካልዕ

(First and Second Esdras)

የተጻፈበት ዘመን - 440-300 ክ/ዘመን

- ዕዝራ ሱቱኤል የሚያወራው ስለ ዕዝራ የግል ታሪክ እና አይሁድን የዘር ሐረግ ነው።
- ዕዝራ ካልዕ ደግሞ ስለምጽዕት ስለፍርድ እና ስለመገለጥ ነው።
- ክርስቲያኖችም የማይቀበሉበት ምክንያት ስለ መሲሐ እና ስለ መጨረሻ ዘመን የሚያስተምረው ትምህርት አስተምህሮ ጋር የሚጋጭ ስለሆነ ነው “ያለ ሀጥያት ካላለፉቹ መንግስተ ሰማያትን አትወርሱም” ምዕ 5፥2 ።

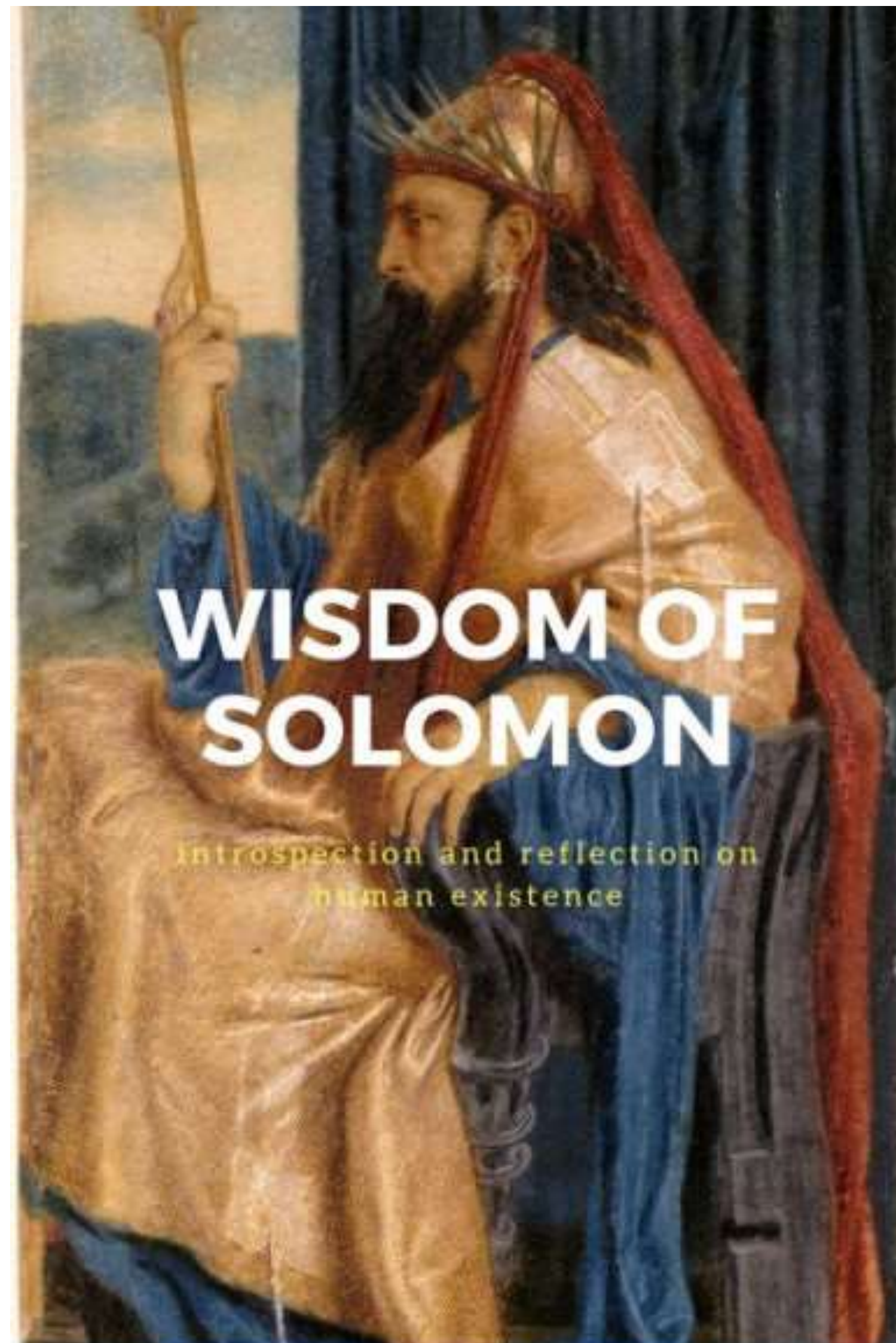

☐ የሰላሞን ጥበብ

(Wisdom of Solomon)

የተጻፈበት ዘመን - 1ኛ ክ/ዘመን

- ይህ መጽሐፍ የጥበብ መጽሐፍ ሲሆን አይሁዲነትን ክብር እና ሀይማኖት የለሽነትን አንዳንድ ፍልስፍናዎችን የሚቃወም መጽሐፍ ነው።
- ክርስትያኖችም ይህንን መጽሐፍ የማይቀበሉበት ምክንያት ስለ እግዚአብሔር ማንነት እና ስለ ድነት የተሳሳተ አስተምህሮ ስላለው ነው “ሰዎችም ጥበብን አወቁ በዚችም ዳኑ” ምዕ 9 ።

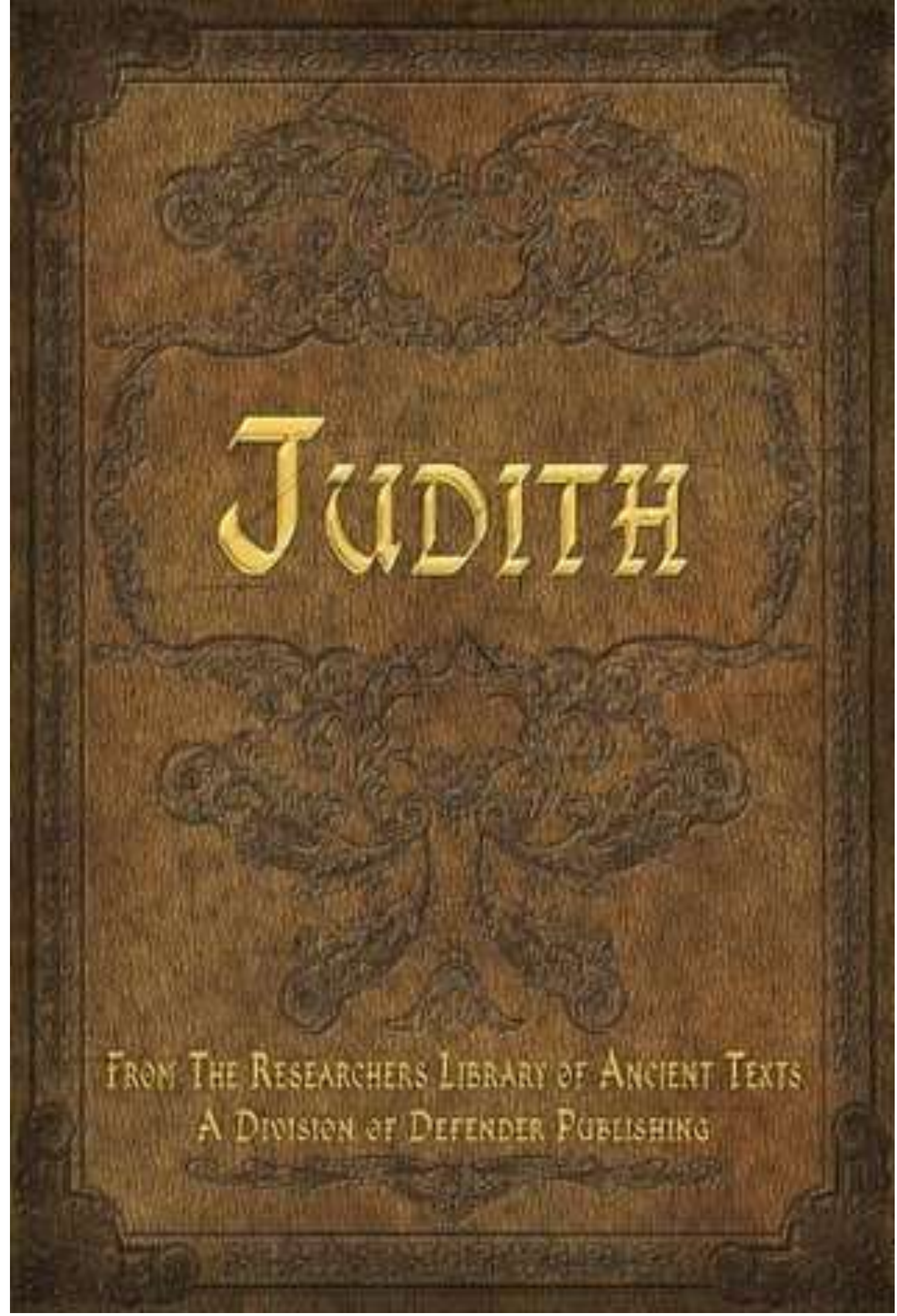

□ መጽሐፈ ዮዲት

(The Book of Judith)

የተጻፈበት ዘመን - 100 ዓ.ዓ

- ይህ መጽሐፍ የሚያወራው ራስን ማጽደቅ በፈጣሪ ከመመረጥ እና ከመፈተን የተሻለ እንደ ሆነ ነው።
- የመጽሐፉ ጸሐፊ አይታወቅም።
- ክርስቲያኖችም ይህንን መጽሐፍ የማይቀበሉበት ምክንያት ስነመለኮታዊ እና ታሪካዊ ችግሮች ስለሚስተዋሉበት ነው (ምዕ 9 ቁ.1-5፣ ምዕ 13 ቁ.10-15)።

□ ሰልሰቱ ደቂቅ

(Prayer of Azariah)

የተጻፈበት ዘመን - 2 ክ/ዘመን

- ይህ መጽሐፍ በተለምዶው ለነብዩ ዳንኤል እንደጻፈው ቢገመትም የታሪክ ምሁራን በተጻፈበት ጊዜ እና በተጻፈበት ቦታ ምክንያት ዳንኤል እንዳልጻፈው ይገመታል።
- ክርስቲያኖችም ይህንን መጽሐፍ የማይቀበሉበት ምክንያት ከመዕሀፈ ዳንኤል ጋር ሚቃረን ስለሆነ ነው። ክፉ በሆነ በብልጣሶር እጅ ጣልከን (ምዕ 1፡8)

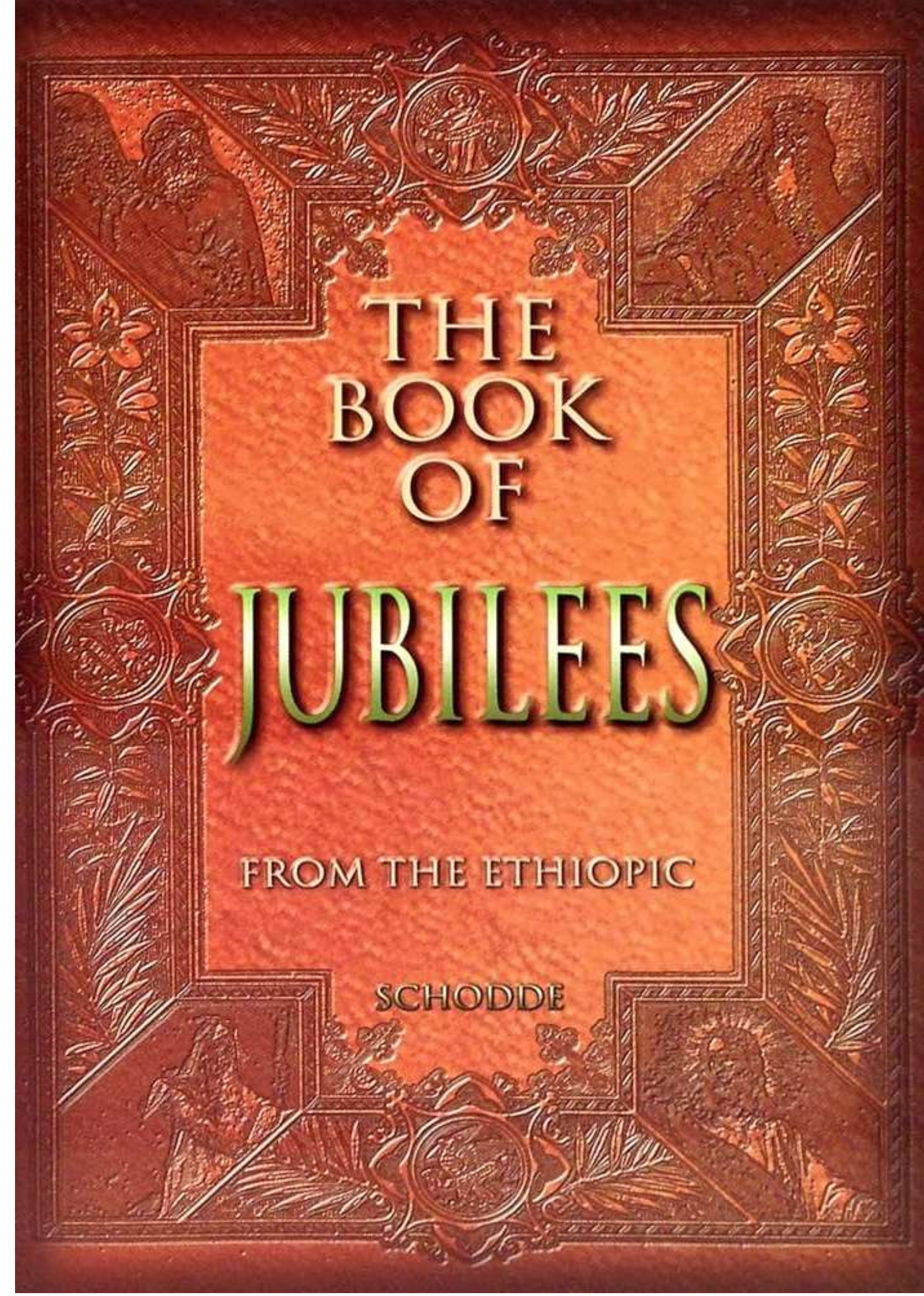

□ መጽሐፈ ኩፋሌ

(The Book of Jubilees)

የተጻፈበት ዘመን - 140-100 ዓ.ዓ

- ይህ መጽሐፍ በዋናነት ከዘፍጥረት እስከ ዘጸአት 12 ድረስ ያለውን ታሪኮች እንደማሟያ የተጻፈ ነው።
- የመጽሐፉ ጸሐፊ እና የተጻፈበት ቦታ የማይታወቅ ቢሆንም የተጻፈው ግን የሙሴን ህግ ለመደገፍ ነው።
- ክርስትያኖችም ይህንን መጽሐፍ የማይቀበሉበት ምክንያት በታሪካዊ እና ስነመለኮታዊ ስህተቶች ምክንያት ነው (ምዕ 9 ቁ.1-5፣ ምዕ 13 ቁ.10-15)።

□ 1ኛ 2ኛ 3ኛ መቃብያን

(The Book of Maccabees)

የተጻፈበት ዘመን - 132-140' 161-104
እና 100 ዓ.ዓ

- ይህ መጽሐፍ የሚያወራው ስለ መቃባውያን ታሪክ እና ስለ አይሁድ ታሪክ ነው።
- በአይሁድ ታሪክም በሮም መፈንቅለ መንግስት እንዲደርጉ የገፋፋ መጽሐፍ ነው።
- ክርስትያኖችም ይህንን መጽሐፍ የማይቀበሉበት ምክንያት ለሙታን ጸሎትን ማድረግን ስለሚያስተምርና ለሀይማኖታቸው ብለው የሞቱትን መንግስተ ሰማያት እንደሚገቡ ስለሚያስተምር ነው “ደጋግ ሰዎች ተደላ ደስታቸውም ለዘላለም ድረስ አይፈጸምም” ምዕ 15።

BOOKS OF THE MACCABEES

KING JAMES BIBLE & DOUAY RHEIMS

□ መጽሐፈ ሶስና

(The Book of Susanna)

የተጻፈበት ዘመን - አይታወቅም

- ይህ መጽሐፍ ስነመለኮታዊ ችግር ባይኖረበትም የታሪክ ጉድለት እና የጸሐፊ ስልጣን ስለሚጎለው በክርስቲያኖች ዘንድ ተቀባይነት የለውም (ምዕ 1)።
- እነሱም በኢዩሐቄም ቤት ያገለግሉ ነበር (ምዕ 1÷5)።

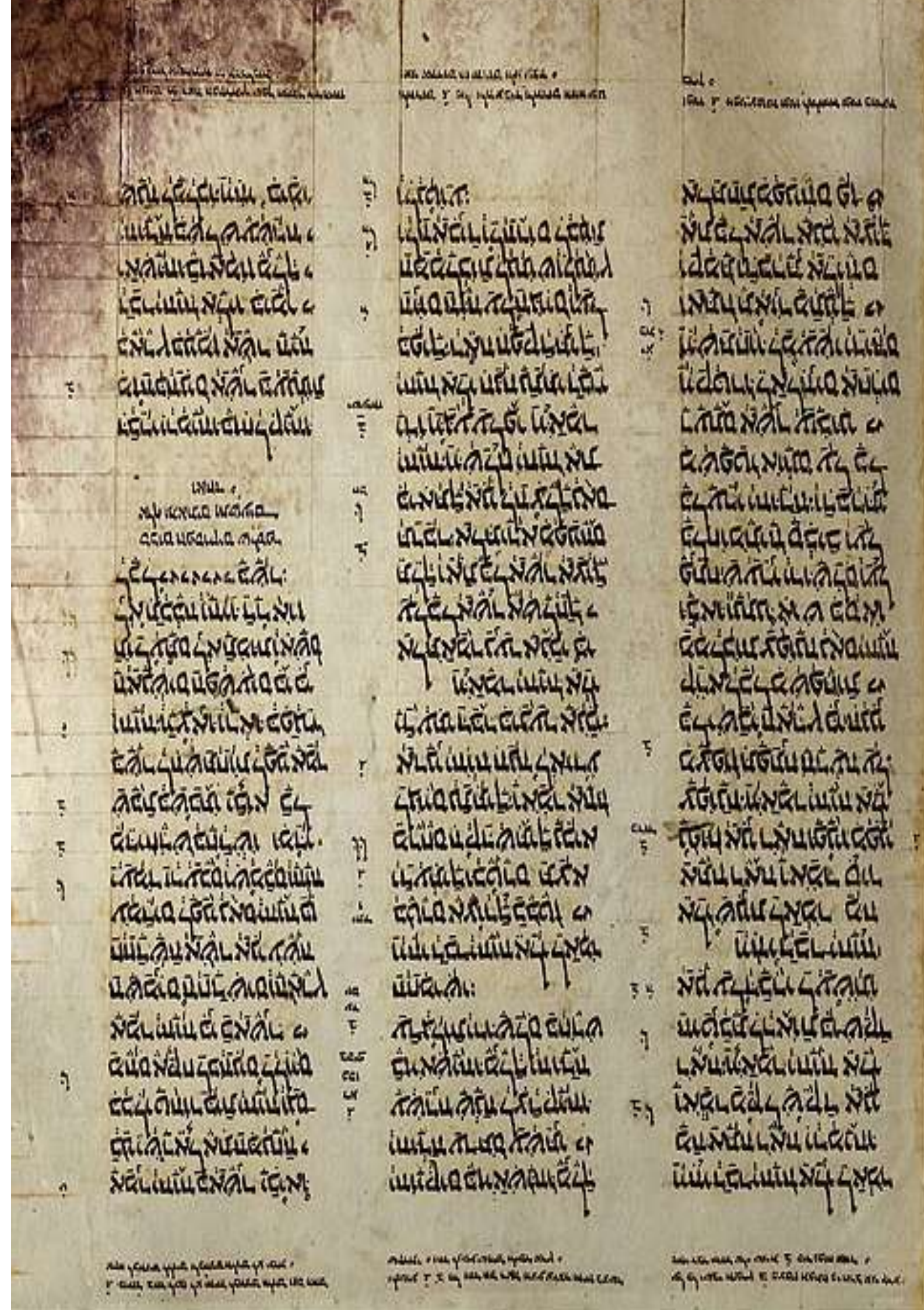

□ ተረፈ ኤርሚያስ

(The Book of Letter of Jeremiah)

የተጻፈበት ዘመን - 308 ዓ.ዓ

- ይህ መጽሐፍ ነብዩ ኤርሚያስ እንደጻፈውና ከትንቢተ ኤርሚያስ እንደቀጠለ ቢናገርም ከታሪክና ከጊዜ አንጻር ተቀባይነት የለውም።
- የተጻፈው በይሁዳ በሁለተኛ እና በሶስተኛ ክ/ዘመን ነው።

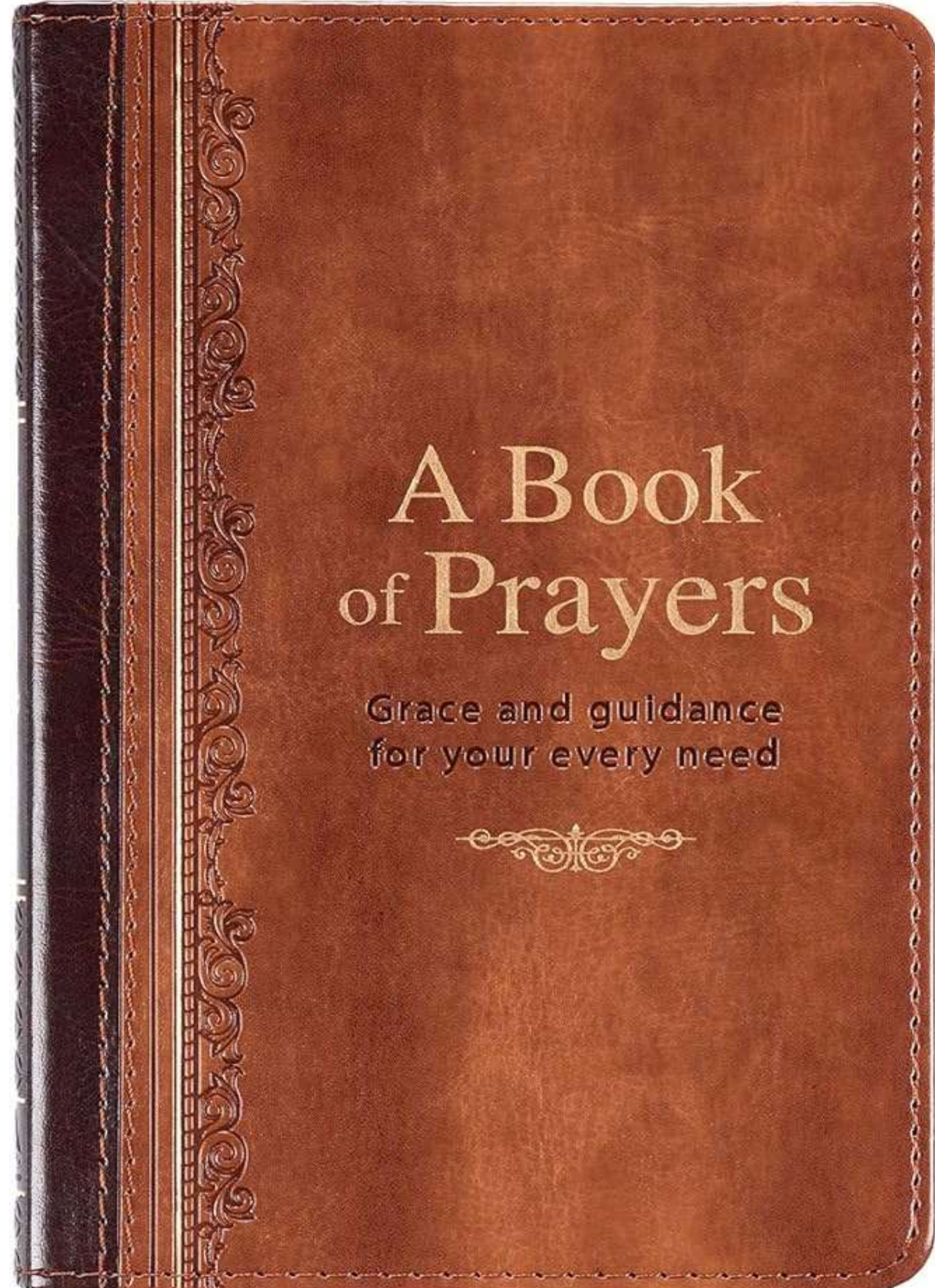

□ መጽሐፈ ምናሴ

(The Book of Prayer of Manasseh)

የተጻፈበት ዘመን - 175-164

- ይህ መጽሐፍ የተጻፈበት ቦታ በይሁዳ ሲሆን ንጉሥ ምናሴ እንደጻፈው ይገመታል።
- ክርስቲያኖችም ይህንን መጽሐፍ የማይቀበሉበት ምክንያት ታሪካዊ እና የጸሐፊነት ስልጣን ስለሚጎለው ነው። አንተን ላልበደሉ ለአብርሃም ለይዕሳቅ ለያዕቆብ አይደለም (ምዕ 1)

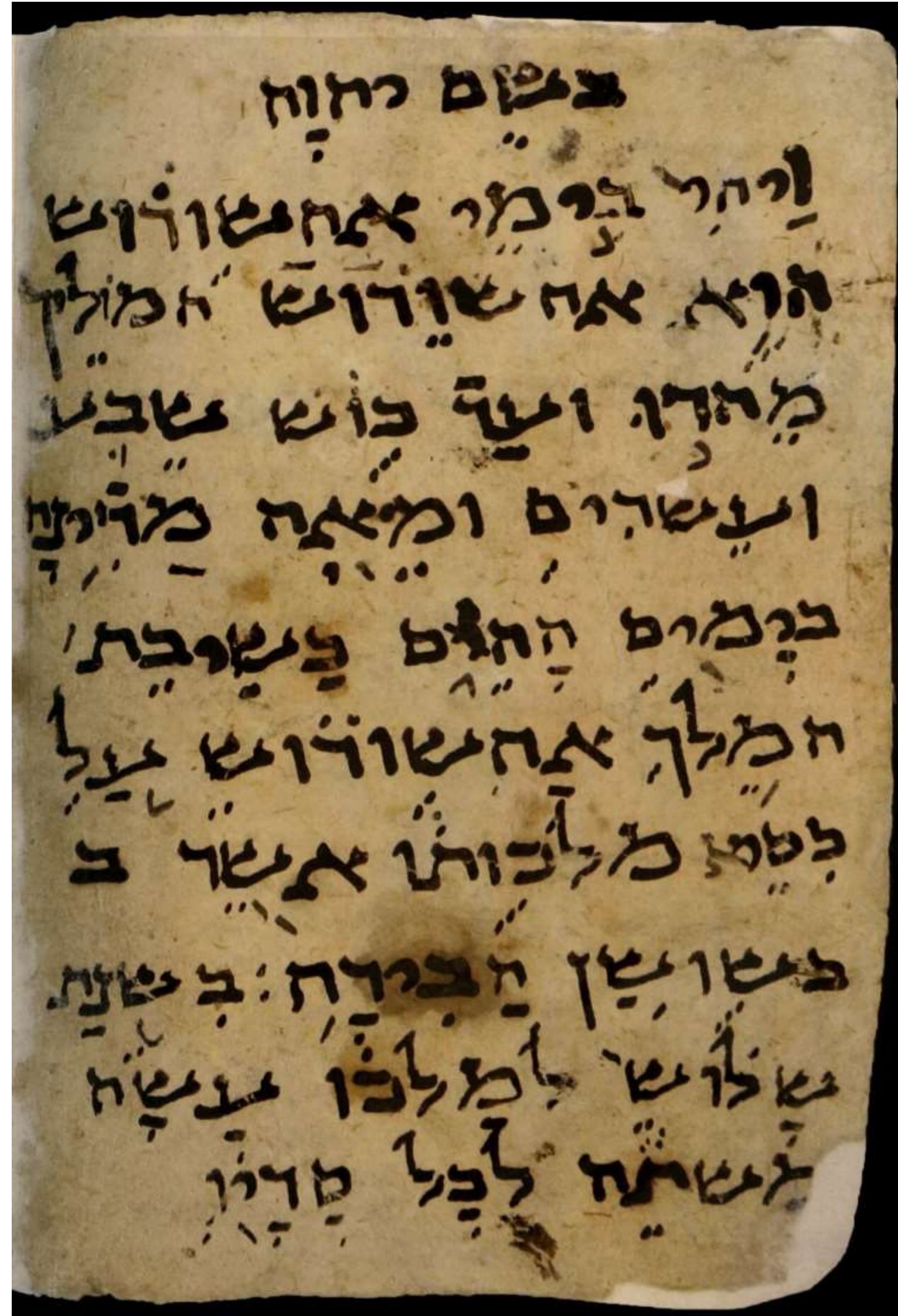

☐ ተረፈ አስቴር

(Additions to Esther)

የተጻፈበት ዘመን - 302-33 ዓ.ዓ

- ይህን መጽሐፍ የጻፈው መርዶክዮስ ወይም መጽሐፈ አስቴርን የጻፈው ሰው እንደሆነ ይገመታል።
- ክርስቲያኖችም ይህንን መጽሐፍ የማይቀበሉበት ምክንያት ከመጽሐፈ አስቴር ጋር በታሪክና በጊዜ የሚለያዩ ስላሆነ ነው።

□ ተረፈ ዳንኤል

(Bel and The Dragon)

የተጻፈበት ዘመን - አይታወቅም

- ይህ መጽሐፍ በውስጡ የተለያዩ መጽሐፍት የሚይዝ ሲሆን ጊዜያዊ እና የመለኮታዊ ችግሮች ይስተዋሉበታል።
- ክርስትያኖችም ይህንን መጽሐፍ የማይቀበሉበት ምክንያት በአይሁድ እና በክብረኞቹ ክርስቲያኖች ተቀባይነት ስላልነበረው ነው። (ምዕ 1)

Bel and the Dragon

□ መጽሐፈ ሄኖክ

(The Book of Enoch)

የተጻፈበት ዘመን - 1ኛ ክ/ ዘመን

- ይህ መጽሐፍ የሚያወራው ስለ ሄኖክ መገለጦች እና ስለ እግዚአብሔር ፍርዶች እና ድነት ነው ።
- ጸሐፊው በተለምዶው ሄኖክ እንደጻፈው ቢነገርም በታሪክ ምሁራን ግን ተቀባይነት የሌለው ነው።
- ክርስትያኖችም ይህንን መጽሐፍ የማይቀበሉበት ምክንያት የማይታወቅ ጸሐፊ በመጻፉ እና ስነመለኮታዊ አስተምህሮ ስህተቶች በተለይም ከዘፍጥረት እና ከራዕይ ጋር የሚጋጭ በመሆኑ ነው “እነርሱ ግን መንግስተ ሰማይ ይወርሳሉ ህጉን ለዘነጉ በናተ መርገም ይሆንባችኋል” ምዕ 1÷25።

